

Expunere de motive

În special în ultimele două decenii, organizațiile neguvernamentale au devenit actori importanți în România care au ajutat la dezvoltarea societății și protejarea mediului. Gama lor de activități este una vastă și include domenii dintre cele mai importante, precum dezvoltarea comunităților locale, mediu, drepturile omului, consolidarea democrației prin educație civică ori ajutorarea celor mai vulnerabili dintre noi. Alte ONG-uri sunt constituite la nivel local și duc o luptă continuă pentru identificarea și implementarea proiectelor menite să îmbunătățească nivelul de calitate a vieții din comunitatea respectivă. Indiferent de domeniul la care ne referim, exemplele de ONG-uri care aduc un beneficiu societății sunt nenumărate.

Înșuși conceptul de Organizație Non-Guvernamentală s-a dezvoltat din democrațiile liberale vestice, o societate civilă puternică fiind unul dintre principiile de bază ale democrației, lucru care atrage îngrijorarea statelor autoritariste cu privire la ONG-urile dezvoltate pe teritoriul lor. În timp ce o democrație consolidată oferă multiple avantaje fiscale ONG-urilor și contribuie din plin, prin sprijin guvernamental, la întărirea societății civile și a instrumentelor prin care oamenii își pot apăra și promova interesele, statele nedemocratice adoptă legi care au rolul de a limita și elimina influența ONG-urilor din toate domeniile, în special în domeniul drepturilor omului.

Ultimul sondaj din România care măsoară încrederea în ONG-uri, din 2010, arăta o încredere în acest tip de organizații de 32%, lucru ce conferă o mai mare legitimitate decât autoritățile naționale. Economisții mai numesc ONG-urile drept „al treilea sector” al pieței, distinct de mediul privat și Guvern, prin prisma activității non-profit pe care o desfășoară. Iar în România, la fel ca în toate țările democratice, această piață asigură mii de locuri de muncă și dezvoltă o activitate economică importantă.

În anul 2015 un număr de 1.820.000 persoane fizice reprezentand 29% din totalul contribuabililor persoane fizice din România au decis să folosească această prevedere a Codului Fiscal. Prevederi similare există în multe țări ale Uniunii Europene de mai bine de un deceniu și reprezintă atât o formă de implicare socială a contribuabililor, cât și un mecanism de bugetare participativă.

Activitatea socială și economică desfășurată de ONG-urile din România este însă pusă în pericol odată cu adoptarea Ordonanței de Urgență pentru modificarea și completarea Legii 277/2015 privind Codul Fiscal, care prevede, printre altele, reducerea impozitului pe venit de la 16% la 10%, o măsură ce urmează să scadă substanțial veniturile obținute de organizațiile non-profit. Una dintre principalele surse de venit este reprezentată de așa numitul mecanism „2%”, care oferă fiecărui contribuabil oportunitatea de a direcționa două procente din impozitul lui pe venit calculat pentru anul precedent, la alegere, către o organizație necomercială sau un cult religios.

În acest sens, pentru a putea păstra funcțional mecanismul de direcționare a profitului către asociațiile non-profit și pentru a nu reduce veniturile necesare funcționării acestora, este

nevoie de creșterea procentului de la 2% - cât este în prezent, la 3,5%. Acest lucru reprezintă o corecție necesară după intrarea în vigoare de la 1 ianuarie 2018 a noului Cod Fiscal.

Organizațiile non-guvernamentale contribuie constant la dezvoltarea societății cu idei valoroase, promovează schimbările pozitive și de cele mai multe ori ajută acolo unde autoritățile nu intervin prompt și rapid. Este important ca România să continue să întrețină un mediu propice pentru a ajuta la dezvoltarea ONG-urilor, iar instrumentul care le asigură cea mai mare parte din finanțare să nu fie afectat de schimbările operate asupra Codului Fiscal. Creșterea procentului de la 2% la 3,5% nu ar afecta bugetul național și e important ca valoarea sumei care poate ajunge la ONG-uri să se mențină constantă pentru a nu afecta proiectele aflate deja în derulare ale celor mai multe dintre ele. Măsurile privind scăderea impozitului pe venit pot avea efecte secundare dramatice asupra finanțării unor activități critice desfășurate de organizații neguvernamentale de care beneficiază tocmai grupurile cele mai vulnerabile din România.